

Da, zares neznosen smrad! Celo najpobožniše cerkvene obiskovalke se niso mogle zdrževati opomb, in некоč slišal sem besede: „Kaj le tako smrdi v tem-le farovži!“ „Čenča, vsaj ne smrdi v farovži, ampak kebre v šolskem vrtu!“ — Pomota bila je odpustljiva, ker grobišče bilo je bližje župnišču kakor pa šoli.

Da grozen smrad se je širil tedaj po deželi — — tak smrad, da so morali tam nekje za gorami za trenutek šolo zapreti, ker so se bali, da se jim okužijo otroci in učitelji!

Minil je vihar, polegel je boj — — — se sveta pa je izginil poslednji vitez — — — nekdam tako obilnega hroščjega rodu! — Zastonj ga iščete danes ali jutri — — — le v muzeji ga lahko občudujete kot — — pražival!

Da! vse kebre smo polovili pa pobili — — pa koliko bi jih še bili, ko bi ne bilo raznih premirij, kakor so nedelje, prazniki in druge pobožne vaje.

Učeni matematiki pa so si belili glave, kako bi z logaritmi izračunali, koliko je število palih kebrov, a do natančnega rezultata niso prišli in le približno sodijo, da bi se mogla napraviti iz hroščjih trupel vrv do lune in še dlje, da bi se mogla Ljubljana tlakati s kebre — — in kar je še več jednacij projektov.

Bolj prozajični pa — in med temi sem tudi jaz! — pa smo na prste preštevali, koliko kolerabe in solate bodemo več pridelali, kadar pognojimo istim z razkrojenimi kebre — — — in to bode vredno tudi srebernih kebrov!

Dne 20. junija pa so potovala do višjih oblastev brezkončna poročila, katerih zaključek je navadno bil: „Vse je pobito, vse premagano — — pričakujemo le še odlikovanj in svetinj!“

Slišal sem, da so ista poročila zbrana v velikanskej omari, katerej je napis: „Res kebrorum.“

Mir je zavladal zopet po zemlji, potihnil je vojske hrum! V zapečkih pa se pripovedujejo še hrabri in slavni čini iz minolih časov, oživlja se v mladih glavicah spomin na hrupne dni — — — vojna iz leta 1894. ostala bode nepozabna v otroškeji zgodovini. **Fran Črnagoj.**

Književnost.

A. Kosijeva „Zabavna knjižnica“ za slovensko mladino. G. Anton Kosi, učitelj v Središču, ki si uspešno prizadeva, pomnožiti našo mladinsko slovstvo z dobrimi knjižicami, izdal je ravnokar IV. zvezek svoje „Zabavne knjižnice“; delce, ki se dobi pri izdajatelju v Središču po 15 kr. (s poštnino 17 kr.), ponuja našim mladim ljudem nekaj zanimljivih pravljic, povedk, legend, basnij, poučnih črtic, izrekov, smešnic, ter raznih gospodarskih izkušenj, torej gradiva, ki utegne zanimati tudi odrasle ljudi. Mi „Zab. knj.“ prav od srca priporočamo slov. starišem in knjižnicam bralnih društev.

Wolf-Pletersnikovega slovensko-nemškega slovarja je izšel 17. sešitek, ki prinaša slovarsko gradivo od besede razlasje do besede sedmica.

Jugoslovanski stenograf i glasnik. Izšel je drugi sešitek, ki prinaša mnogo zanimljivih sestavkov v slovenskem, hrvaškem, srbskem in bolgarskem jeziku ter več izredno lepih ilustracij. Tudi stenografska priloga je jako bogata. List bodi zlasti stenografom toplo priporočen.

Wandbilder für den Unterricht in der Zoologie. Našim čitateljem dobro znani **Karol Jansky** v Taboru na Češkem je izdal zopet deset stenskih tabel za naravoslovni pouk in sicer: 1.) Opice. 2.) Lama. 3.) Hijena pegasta in progasta. 4.) Ris. 5.) Kozorog. 6.) Ribe. 7.) Morske ribe. 8.), 9.) in 10.) Košarji, školjke i. dr. — Pet podob stane 2 gld. 50 kr.; posamezne table pa po 60 kr. Dobivajo se pri založniku v Taboru. Kakor njegove table za nazorni pouk, tako so tudi te table prav izvrstno učilo; zato jih krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom najtopleje priporočamo.

Večna luč. Novela. Angleški spisal kardinal Wiseman. Iz nemščine prev. V. Steska. V Ljubljani 1895. Samozaložba. Cena 10 kr.

Levstikovi zbrani spisi, uredil Frančišek Levec. V. zvezek. Proza III. Vsebina: Kritike in polemike, II. del. — Fran Levstik (s podobo). — Izjava. — Levstikovi spisi, ki niso tiskani v tej zbirki. — Tolmač. — Kazalo. — Ljubljana Ig. pl. Kleinmayr & Ferd. Bamberg. 1895.

Naročilna cena vsem petim zvezkom v mehki vezbi je av. velj. 10 gold. 50 kr., v platno vezani stanejo 13 gold. 50 kr., v pol francoski vezbi 14 gold. 50 kr., v telečjem usnji (najfinjša vezba) 15 gold. 50 kr.

Levstikovi zbrani spisi obsegajo 5 zvezkov, in sicer: Zvezek I.: Pesni — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade, in legende — Tolmač; zvezek II.: Otroče igre v pesencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Jéza na Parnás — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač; zvezek III.: Povesti, pravljice in pripovedke — Potopisi — Zgodovinski spisi — Književno-zgodovinski spisi — Tolmač; zvezek IV.: Kritike in polemike I. — Tolmač; zvezek V.: Kritike in polemike II. — Životopis Levstikov. Imeni pisatelja in urednika te spise najbolj priporočata, zato bi bilo odveč jih natančneje ocenjevati in priporočati. Priporočamo jih posebno okrajnim učiteljskim knjižnicam.

Zar i učiteljcam istu plaču? Narodno-gospodarstveno pitanje. Razpravio Ante Dukić učitelj v Kastvu. U Zagrebu. Vlastina naklada. 1895. Str. 106. Učiteljsko društvo za vološki okraj v Istri je sklenilo prositi pri dež. zboru, naj se plača učiteljev in učiteljic tako poviša, da bodo učiteljice dobivale 80% učiteljske plače, dočim so učiteljice zahtevale isto plačo, kakor se določi za učitelje, katero zahtevo pobija pisatelj v tej brošuri. Brošura se dobiva pri pisatelju v Kastvu (Istra) izvod po 50 kr., po pošti 55 kr. Vsebina je jako zanimljiva; zato to brošuro tudi slovenskemu učitelstvu prav toplo priporočamo.

Das Wissen der Volksschule. (Glej U. Tov. št. 5. t. l. stran 94!) Do sedaj je izšlo šest snopičev. V 1. snopiču razpravlja pisatelj „prvi šolski dan“; dalje se peča s predvajami za nazorni pouk in potem z nazornim poukom samem. — V 2. snopiču obravnava čitanje; najprvo razklada najvažnejše metode pri čitanji in potem pa čitanje na srednji in višji stopinji. Za čitanjem pridejo na vrsto slovniške vaje v I. in II. razredu. — V 3. snopiču razlaga pravopisne in spisne vaje v prvih dveh razredih; pravopisje, slovnično in spisje v III. razredu ter pričenja s slovnično v IV. razredu. — V 4. snopiču nadaljuje slovnično v IV. razredu ter jo konča v 5. snopiču, v kojem pride na vrsto tudi pravopisje in spisje v IV. razredu. V tem snopiču pričenja z razlaganjem slovnične v V. razredu ter nadaljuje to tudi v celem 6. snopiču. — Vso tvarino razpravlja marljivi pisatelj na podstavi učnega

črteža za petrazredne ljudske šole na Nizjem Avstrijskem. Tudi slovenskim učiteljem bode ta knjiga dobrodošla, posebno onim, ki službujejo na večrazrednicah, zato jo njim in okrajnim šolskim knjižnicam najtopleje priporočamo. Naroča se pri pisatelju pod naslovom: Josef Stegbauer, Volksschullehrer, Wien, IV. Favoritenstrasse 21. —

Planinski Vestnik, glasilo „Slov. plan. društva“ v Ljubljani. — Izhaja 25. dan vsacega meseca. — Društveniki dobivajo list zastoj. Neclane stane po 2 gld., dijake po 1 gld. 20 kr. na leto.

Prva številka tega, za slov. turiste in prijatelje turisticke, prevažnega lista je izšla dne 8. svečana s prav raznovrstno vsebino, namreč: Planinski Vestnik, (kot vabilo na naročbo); Vabilo na II. redni občni zbor slov. plan. društva; Spomini na Skuto, sp. dr. Josip Sernee; Obleka in oprava turistova, sp. L. Wölfling. — Društvene vesti, razne novice, književnost in drugo. Na zadnji strani pa nekaj inseratov.

Vsacega prijatelja slov. turisticke je gotovo razveselila 1. št. tega prepotrebne lista. Ne bodemo na dolgo in široko razkladali in tolmačili, da je bila živa potreba ustanoviti list. Res je, da je slov. plan. društvo vrlo napredovalo od časa svojega obstanka, ali bilo je v nekakih mejah. Sedaj bode pa gotovo prodrlo v širše narodne slojeve. — List bode prinašal zanimljiva predavanja in različne planinske spise in slike. V ogovoru „Planinskega Vestnika“ se med drugim tudi to bere: „V nas Slovencih se je do nedavnega časa premalo gojila turisticke, in krasote naših dežel so bile tujcem bolj znane nego domačinom.“ Gola istina! — Temu nedostatku v okom priti, pa zamorejo ravno slov. učitelji mnogo storiti. To je najbolj dokazal naš tovariš z zelene Štajerske g. Kocbek. Tovariši, posnemajmo ga! Širimo list, Planinski Vestnik, kjer ga le moremo! Delujmo na to, da pristopi kot ud¹⁾ k Slov. plan. društvu, oziroma si vsaj naroči list vsaka okr. učit. knjižnica, vsako okrajno učiteljsko društvo; potem na več razrednicah tudi krajna učit. knjižnica, razne čitalnice, bralna društva. — In ti, ki čutiš v sebi nekoliko pisateljskega duha, pomoči pero v črnilo ter opiši svoj ljubljeni kraj, v katerem deluješ in živiš, in katerega poznaš do najmanjše stezice; pošlji spis Vestniku in s tem privabiš slov. turiste v svoj kraj. — Ti pa dragi tovariš, ki nimaš toliko poguma, da opišeš svoj kraj, vzemi lonček barve — ne sramuj se tega, saj smo nekaki „univerzalni ženiji — in zaznamuj ona pota, katera vodijo do najkrasnejših in Tebi najljubših krajev, in to naznani „Slov. plan. društvu, ki bode kmalu preskrbelo, da bodemo čitali na kažipotih: „Pot na ali v x.y“, in ne: „Der Weg nach — — —.“

S tem bodemo dosegli, da bodemo Slovenci spoznali svojo krasno domovino in tudi to, da se ne bode reklo, da tujci bolje poznajo vse lepote naše zemlje, kakor pa mi.

H koncu bodi nam še nekaj dovoljeno omeniti. List prinaša na zadnji strani tudi inserate. Želeli bi pa, da dobi list kake platnice, in da se na teh platnicah tiskajo inserati, kajti list ima pač stalno vrednost, t. j. da ga bode dal vsak njegov naročnik koncem leta vezati, in inserati vezani knjigi se prav čudno prilegajo.

Listu želimo prav mnogo naročnikov in sodradnikov.

J. Š—a.

Knjižnica za mladino. Tega hvalevrednega literarnega podjetja je izšel že 2. snopič, ki obsega povest: „Veselje in žalost.“ Kdor vé, kako zelo treba našej mladini dobrih primernih spisov, bode gotovo od srca hvaležen g. A. Gabrščeku, ki se je namenil izdajati tako važno slovstveno delo. Naj bi ne bilo nobene šole in tudi premožnejše družine na Slovenskem, ki bi ne bila naročena na „Knj. za ml.“ Večrazrednice naj se naroče celo na več izštevov, kakor so to storile ljubljanske mestne šole. Na nas je, tovariši, da pričeto delo ne zamre. Širimo kjerkoli mogoče, „Knj. za ml.“ ter se skazimo hvaležne požrtvovalnemu izdajatelju g. A. Gabrščeku.

¹⁾ Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani je že pristopilo kot ud Slov. plan. društvu; naj to z ozirom na važnost tega društva storé še učiteljska društva po deželi!